

ERRSI TEATAJA

VEEBRUAR 2011

2014. aasta tantsupeo kunstilise juhi konkursist

TeateTantsul kogutakse rühmafolkloori

Tantsurahvas tõstatas taas tantsupeo paiga küsimuse!

Läheneb laste rahvatantsufestival Helju Mikkel, palju õnne!*

KONKURSS 2014. AASTA XIX TANTSUPEO IDEEKAVANDI JA KUNSTILISE JUHI LEIDMISEKS

Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus koostöös Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Seltsi ja EV Kultuuriministeeriumiga kuulutab välja avaliku konkursi XIX tantsupeo ideekavandi ja kunstilise juhi leidmiseks.

Tantsupeo kunstilisel toimkonnal lasub laiapõhjaline vastutus rahvatantsuliikumise arendamise eest, mida tantsupeo ettevalmistusprotsessis on oluline järgida ja silmas pidada. Tantsupeo kunstilise toimkonna (liigijuhid, assistendid) moodustab tantsupeo kunstiline juht. Kunstiline toimkond koos kunstilise juhiga asuvad ühiselt arendama ideekonkursi tulemustest lähtuvalt kunstiliselt terviklikku tantsupeo etendust.

XIX tantsupeo kunstiliseks teostamiseks palume, et tantsupeo **ideekavandi autor** esitab kirjalikult vabas vormis nägemuse tantsupeoetenduse sisu ja vormi kohta, mis annaks muuhulgas kindlasti vastuse järgmistele küsimustele:

- Milliseid väärtusi peaks tantsupidu kandma?
- Milline peaks olema tantsupeo kava ülesehitus ning esinejate kooslus?
- Kuidas ja millisel moel kasutada tantsupeol rahvamuusikat elavas esituses?
- Millised on repertuaari valiku koostamise põhimõtted? Võimalusel palume lisada repertuaarinäited.
- Kuidas ja mis suunas peaks tantsupeo ettevalmistus- ja õppeprotsess suunama rahvatantsu üldist arengut Eestis?

Ideekavandeid ja kunstilise juhi kandidaate hindab ELT SA poolt moodustatud hindamiskomisjon, kuhu on kaasatud eriala asjatundjaid ja peo toimumist tagavate institutsioonide esindajad. Esitatud töid hinnatakse kahes voorus.

Võitnud ideekavand ning XIX tantsupeo kunstiline juht kuulutatakse välja septembris 2011. Nimekirja kunstilise toimkonna liikmetest kinnitab ERRSi mentornõukoda hiljemalt oktoobris 2011. Kunstilise toimkonna ühisloominguna esitatakse tantsupeo repertuaarikava ERRSi mentornõukojale kinnitamiseks hiljemalt veebruaris 2012.

XIX tantsupidu toimub 04.- 06. juulini 2014 Tallinnas tantsustaadionil.

Loe kunstilise juhi valimisega seotud täpsemat informatsiooni Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA kodulehel, aadressil www.laulupidu.ee ning ERRSi kodulehe aadressil www.errs.ee/index.php?id=62367

TEATETANTSU AJAL TOIMUB SUURIM RÜHMADE FOLKLOORI KOGUMINE

ERRS ning Eesti Kirjandusmuuseum alustavad koostööd, et korraldada koos viimase poole sajandi suurimat rahvatantsurühmade folkloori kogumist. Koostööleping sõlmitakse 1. märtsil.

Euroopa kultuuripealinna Tallinn 2011 tänavusuvises TeateTantsu suurprojektis osaleb mitusada tantsurühma, sellega avaneb võimalus saada hea läbilõige Eesti rahvatantsu maastikust. Rühmadel palutakse TeateTantsu osalemise ajaks kirjeldada nii igapäevast tegevust, esinemiseelseid rituaale, legende, reise kirjeldusi jne. Andmed arhiveeritakse digitaalsel kujul Eesti Rahvaluule Arhiivis.

Rahvaluule Arhiivis on tantse talletatud ligi 100 aastat. Esimesed professionaalsed tantsukirjeldused pani 1913. aastal kirja Anna Raudkats. 1930. aastatel jätkasid kogumist Rudolf Põldmäe ja Herbert Tampere ning Ullo Toomi. Aastakümneid hiljem Kristjan Torop. Tänapäeval on rohkelt jäädvustatud ning tutvustatud Ingrid Rütli eestvõttel Kihnu tantsutraditsiooni, samuti on salvestatud Ingeri tantsupärimust. Viide arhiivimaterjalidele: http://www.folklore.ee/~astrid/Tantsud/ERA_DV-109_1m-jupp_640x480.wmv

Antud kogumise eripära seisneb selles, et nii suuremahulist rühmafolkloori varem uuritud ei ole, seega avaneb kõikidel TeateTantsul osalevatel kollektiividel end tuleviku jaoks jäädvustada. Kuidas?

Minge TeateTantsu kodulehele <http://teatetants.ee/folkloorikogumine> ja lugege täpsemalt: Lisades TeateTantsu käigus suurele “mälukaardile” oma tantsulõigu kohale mälu pulga, mille iga kollektiiv täidab infoga. Info kogumisel lähtu suhtlemise ja kogumise rõõmust, all olev juhend on suunavaks ja abistavaks jõuks.

1) Anna ülevaade oma tantsurühmast: kuidas teie rühm on tekkinud, mida teete täna ning lühidalt sellest, millisena näete oma rühma tulevikku. Lisa faktilist materjali aastaarvude, rühma eelmiste nimede, kooskäimise koha ja muu kohta. Esitle treening- ja esinemisrõivaid, teie lemmiktantse, -tantsuseadeid ning esinemiskavasid. Kas te peate rühma kroonikat ning milline see on?

2) Tutvusta oma rühma inimesi. Pane kirja rühmaliikmete nimed ning selgita nende rolli rühma tegemistes. Tee intervjuu oma tantsuõpetajaga, kirjuta, kes ta on inimesena, kus ja kellelt on ta tantsimist õppinud? Kes on varem rühma õpetanud? Kui teie rühmal on pillimees, siis tee intervjuu ka temaga (lisa sünniaeg ja päritolukoht).

3) Kirjuta rühma elust, kõigest, milles väljendub „meie-tunne”. Pajata oma rühma kohta käivaid lugusid ehk legende. Kirjuta nii, nagu neid jutte räägitakse! Meenuta mitmesuguseid nalju ning naljakaid juhtumisi. Pane kirja ka hüüdnimesid, lööklauseid, omavahelisi paroole, enda pandud nimesid üldtuntud tantsudele ja muud slängi. Kas teil on talismane? Ära unusta kirjeldada teie rühma tavasid, kombeid ja rituaale (näiteks uue liikme vastuvõtmine, esimene esinemine vms), aga ka tervitus- ja lahkumisprotseduure. Kirjelda juhtumisi tantsupeol. Kindlasti esitle rühmale olulisi tähtsündmusi ning teie siseüritusi, näiteks ühiseid väljasõite ja sünnipäevade pidamisi. Milliseid laule koos laulate? Mis on lemmiktantsud, mida te tantsite väljaspool nn ametlikku tantsuaega? Kuidas toimub suhtlemine teiste rühmadega? Märgi ära sõprusrühmad ja konkurendid ning üritused, kus ja mida on ühiselt ette võetud. Kirjelda rühma rahvariiete saamislugu.

TANTSURAHVAS TÕSTATAS TAAS TANTSUPEOPAIGA TEEMA

Jaanuari lõpus kogunesid Viljandimaal seitseteistkümne tantsuorganisatsiooni esindajad sooviga luua valdkonda ühendav katusorganisatsioon. Loodav organisatsioon on teinud ka esimesed ühised sammud.

Loodava Eesti Tantsunõukogu üheks eesmärgiks on olla võrdväärseks partneriks nii avalikule kui erasektorile. ERRSi teataja kirjutas sellest jaanuarikuunumbris. Täpsemalt võid lugeda kokkusaamisest ka Eesti Tantsupedagoogide Liidu kodulehelt www.etpl.ee.

Tulevase organisatsiooni esimene ühine samm tehti 16. veebruaril toimunud kohtumisel poliitikutega Riigikogu IRLi, Eestimaa Sotsiaaldemokraatliku Erakonna, Reformierakonna ja Eestimaa Roheliste fraktsioonidest. Koos arutleti mitme teema üle nagu vabakutseliste tantsukunstnike loometingimused, loomestipendiumid, regionaalne kultuuripoliitika tantsukunsti valdkonnas, oluliste tantsuürituste jätkusuutlikkuse kindlustamine jne.

ERRS tõstatas taas tantsuväljaku teema. Olgu siinjuures avaldatud juhatuse poolt koostatud kiri poliitikutele:

„Tantsupeod on rahvatantsuvaldkonna suurimaks väljundiks ja motivaatoriks, mis on tänaseks leidnud väarika koha Eesti kultuuriruumis. Pidades oodatakse ja nendeks valmistatakse pikalt. Tantsupeod toimuvad 10 aasta jooksul neljal korral. Siin kohtuvad loovus ja pingutus, eelkäijate tarkus ja uued ideed. See on kokku kombinatsioon mustritest, muusikast, tuhandete jagatud osalemisrõõmust ning pealtvaatajate rõõmust ja armastusest. Laulu- ja tantsupeod on eriline kultuurinähtus, mis on kantud UNESCO inimkonna suulise ja vaimse pärandi meistriteoste nimekirja.

Selleks, et 8000 tantsijat saaksid ja jaksaksid nädala jagu koos ettevalmistusi teha, tuleb neile peonädalaks luua keskkond, mis arvestab tantsupeo vajadustega ning kus tantsijatel on hea olla.

Aastast 1955 on tantsupidusid korraldatud Kalevi staadionil ning paljud tantsijad ja tantsujuhid on sealsete tingimustega ja liikumisloogikatega harjunud. Kalevi staadion on aastate jooksul olnud parimaks valikuks tantsupidudele. Aastatega on aga staadion väsinud ja remondivajadused tingimuste kaasajastamiseks aina kasvanud. Juba 2004.

1955. aasta tantsupidu

aastal asusid tantsujuhid ja valdkonna spetsialistid otsima alternatiivseid lahendusi, analüüsid põhjalikult erinevate staadionite (Kalevi staadion, Kadrioru staadion, Lilleküla staadion) ohte ja võimalusi, arvestades nii tantsuspetsiifiliste ja emotsionaalsete kui ka majanduslike ja juriidiliste asjaoludega. Ideaalset lahendust ei leitud ning lahendusena nähti mõne olemasoleva staadioni ümberkujundamist või sobiva keskkonna loomist uue tantsuväljaku loomise näol.

Seni, kuni meil puudub just tantsupeo vajadustest lähtuvalt ehitatud ideaalne tantsuväljak sarnaselt laulupeo vajadustest lähtuva lauluväljakuga, tuleb keskkonna valikul alati leida parim võimalik kompromiss. Samas peab see olla pikaajaline otsus ning sellest lähtuvalt tuleks edaspidi kogu tähelepanu ning ressursid suunata ühe ja kindla tantsuväljaku rajamisele, tagamaks tantsupeo väärikas areng Eestis.

Kuna 2014. aastal toimub tantsupidu, on vaja otsustada hiljemalt käesoleva aasta sügiseks, selle ja järgnevat tantsupidude toimumispaiga –tantsustaadioni arendamine kaasajale vastavatele tingimustele.

Kuna tantsupeo väljak vajab ja eeldab riigipoolseid investeeringuid, siis on oluline lõpuks ära otsustada, kuidas, millisele staadionile ja millisel moel staadionile panustatakse eeldusel, et staadion kannab ka tulevikus ja pikemas perspektiivis TANTSUPEO VÄLJAKU tähendust.

Me vajame selget ja turvalist kokkulepet tantsuväljaku tuleviku suhtes. Tegu ON OTSUSEGA, mis ühtpidi kohustab, aga teiselt poolt seab paika selgelt sõnastatud prioriteedi.

Oodatav tulemus:

*Tantsupeod jätkuvad ka tulevikus tantsuvajadusi arvestaval ja seda toetaval korras taristul JA SEE ON PIKAAJALINE otsus, kuhu suunata edaspidi ressursi.

*Riik täidab oma kohust UNESCO ees, toetades maailmapärandi nimekirja kantud kultuurinähtuse hoidmist, toimimist ja arengut.

Meie küsimused:

1. Kes võtab endale vastutuse ja initsiatiivi, et antud otsus sünniks hiljemalt 2011. aasta 1. septembriks ja leiaks endale parima pikaajalise lahenduse?
2. Kus saadakse tantsuväljaku ehituseks vajalikud investeeringud?
3. Kas Te näete võimalusi uue tantsuväljaku ehitamisel, et riik garanteeriks omafinantseeringu osa?
4. Kus toimub 2014. aastal tantsupidu?

Tantsijad on valmis panustama oma kogemusi ja teadmisi parima otsuse langetamisel ja elluviimisel.“

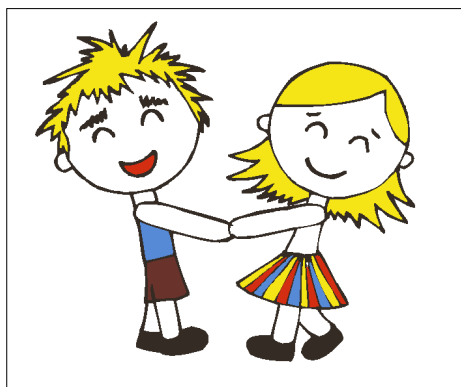
Kohtumisel poliitikutega tuligi tantsupidude toimumise paik taas arutlusele ja loodame, et pidev selle teema tõstatamine viib ka selguseni, kus tulevikus peod toimuvad. Nagu kirjutas kohtumisel osalenud riigikogulane Imre sooäär oma blogis: „Oodata ei ole enam aega. Ministeerium peab lähikuudel ära otsustama, millist paika eelistada ja sellele ka rahalised vahendid leidma. Sellesuvine noorte laulu- ja tantsupidud toimub erandina Lauluväljakul, aga järgmise suure peo jaoks peab olema juba käesoleval suvel lahendus leitud, sest ettevalmistus võtab mitu aastat.“

Tantsurahvas loodab sama ning tahab otsustamises kaasa rääkida ja on valmis hea tantsuväljaku loomisel kaasa lööma.

ERRS JÄTKAB KAERAJAANI KAMPAANIAT

Nüüd juba enam kui aasta on käinud suur kaerajaan Euroopasse viimine. Ehkki viidud on seda juba kümnete tuhandete tantsijate abil mitmekümnele maale, teeme seda edasi vähemalt terve selle aasta. Erinevat kaerajaaniga seotud pildi- ja videofotot leiab huvilise siit: http://www.google.ee/images?q=kaerajaan&hl=et&client=firefox-a&hs=YF2&rls=org.mozilla%3Aet3Aofficial&tbs=isch3A1&prmd=ivns&source=lnms&ei=A0NkTbKzFif34gahwamWCg&sa=X&oi=mode_link&ct=mode&cd=2&ved=0CCAQ_AUoAQ&biw=1024&bih=604

KOOLINOORTE RAHVATANTSUFESTIVAL TULEB TAAS!

Tallinna Pelgulinna Gümnaasium ning ERRS korraldavad 14. – 15. mail järjekordse vabariikliku koolinoorte rahvatantsufestivali. Koolinoorte rahvatantsufestival on järjekorras juba kuues ning eriline – esmakordselt korraldatakse festival Tartus!

Osalema on oodatud kõik koolide rahvatantsurühmad (vanus piiramata)!

Festivalikontserdil esitamiseks palume valmistada ette üks vabalt valitud eesti rahvatants või eesti autoritants ning üks eesti rahvamuusikale loodud omaloominguline

tants.

Osalemistasu

13 EURi osaleja, millest 1 EUR kantakse annetuseks iga osaleja poolt Niina ja Alfred Raadiku nimelisse tantsuõpetaja fondi.

Õõbimine

Hugo Treffneri Gümnaasiumis (Munga 12) ja Tartu Keslinna koolis (Kroonuaia 7) (madrats ja magamiskott kaasa!)

Registreerimine

Kuni 18. märtsini ERRSi aadressil Tõnismägi 2/Endla 3 Tallinn 10122 või errs@errs.ee, telefon 55619559 (Kristi Paavel) või 5202751 (Erika Põlendik).

Täpsema informatsiooni ning registreerimislehe leiate ERRSi kodulehelt – errs.ee/index.php?id=62333&highlight=koolinoorte,rahvatantsufestival

ANNA RAUDKATSI ELUTÖÖPREEMIA PÄLVIS HELJU MIKKEL

Anna Raudkatsi Fondi haldusnõukogu otsusel saab käesoleval aastal Anna Raudkatsi nimelise rahvatantsustipendiumi elutööpreemiana Helju Mikkel.

Tantsulooja ja -pedagoog Helju Mikkel on olnud tantsujuht alates 1945. aastast. Tartu Riikliku Ülikooli rahvakunstiansambli pikaajalise kunstilise juhina (1953-1978) oli ta 1956. aastal üks üliõpilaste laulu- ja tantsupidude Gaudeamus algatajaid ning hiljem mitmekordne peo üld- ja ajuht. Helju Mikkel on olnud aktiivne tantsulooja, tema tantse on tantsitud üldtantsupidudel 25 korral.

Ta on kuulunud neljal korral üldtantsupidude lavastusgruppi, on olnud 1970. aastal peo üldjuht ning liigijuht aastatel 1955, 1965, 1973. Helju Mikkel koduõuel Haldja talus on 1994, 1999 ja 2004 süüdatud tantsupeo tuli. 1991 aastal omistati talle Ullo Toomi nimeline tantsupreemia ning 2000 aastal tunnustati teda ka Eesti Vabariigi Valgetähe III klassi teenetemärgiga.

Lisainfo Anna Raudkatsi fondi kohta: <http://maa-ja-ilm.laulupidu.ee/sihtasutus/fondid/>

FACEBOOKIS LOODI SOOMEUGRI MAAILM!

Soome-ugri maailm on Facebooki grupp, mis toob teieni kõige kiiremad ja tähtsamad uudised kogu soome-ugrilaste maailmast, kus elab ligi 25 miljonit inimest. Iga uudis, arvamus ja ka kutse sõpradele liitumiseks on väga teretulnud. Mis keeltes kirjutada, on vaba valik. Saagu sest paigast maailma suurim soome-ugrilaste uudisportaal, mis toob meile teabe kogu sest 25 miljoni elanikuga imelisest maailmast.

<http://www.facebook.com/pages/Finno-Ugric-world-Soome-ugri-maailm-Finno-ugorskij-mir/134355976631675?v=info>

TEE ISE RAHVARÕIVAD

Rahvarõiva nõuandekojas (Pikk 15, Tallinn) algasid rahvarõivaste valmistamise praktilised lühikursused:

1. ja 22.03 Kihnu ja Vormsi tüüpi laste kleidi valmistamine, Kübe Koppelmann (12 tundi)
- 2., 9.,16.03 Triibuseeliku õmblemine, Maia Liis Urve (12 t)
- 3.,17.,3.03;13.04 Meeste võrkvöö kursus, Gerli Kannik (16 t)
- 7.03 Narmaste valmistamine, Silja Nõu (4 t)
- 8.,15.,29.03 Pott- ja kabimütsi kursus, Maret Lehis (12 t)
- 9.,16.03 Kõlapook sõba äärtesse, Maiken Mündi (8 t)
- 10.,17.03;14.,28.04; 5.05 Kaapotkleidi või -kostüümi õmblemine, Kübe Koppelmann (20t)
- 11.,12.03 Pastelde valmistamine, Rein Leht (12 t)
- 17.,31.03; 7.,21.04 Sukkade kudumine, Eeva Sander (8 t)
19. 03 Arhailine kõlavöö, Astri Kaljus (8 t)
28. 03 Rahvarõiva üldkursus: jooniste ja skeemide koostamine, Silja Nõu (4 t)
- 5., 12. 04 Pärjade valmistamine, Irina Pozdejeva (8 t)
- 6., 13. 04 Sõbade valmistamine, Silja Nõu (8 t)
9. 04 Loeng: Rahvuslikud ehted, Igor Tõnurist (4 t)
18. 04 Rahvarõiva üldkursus: tööjuhendite koostamine, Silja Nõu (4 t)
19. 04 Rahvarõivaste hooldamine, Ulve Kangro (4 t)

Kursused korduvad aasta - aastalt, nii on võimalik kõik kursused läbida.

Olles valmistanud vähemalt 3 komplekti, läbinud vajalikud üld- ja teoreetilised kursused ning koostanud kirjaliku töö on võimalik taotleda rahvarõiva meistri kutsetunnistust.

Info ja registreerimine: Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit www.folkart.ee. Kursused on tasulised.

ILMUS KÄDI PÄRNOJA TANTSUDE RAAMAT

Pärnumaa Rahvakultuuri Keskselts andis välja Pärnumaal Vändras tegutseva tantsuõpetaja Kädi Pärnoja tantsude raamatu "Tantsud Vändra metsast Pärnumaalt" ja tantsude saatemuusika CD.

Raamatus on kümme tantsu.

Segarühma tantsud: "Vändra polka" ja "Õlletalgu polka".

Naisrühma tantsud: "Mihkli valtser", "Triinu polka", "Suvevalss", "Mälestuste aeg" ja "Armas neiu".

Tantsud memmede rühmale: "Värten", "Veerekese pääle" ja "Valsitants".

Saatemuusika on mänginud plaadile rahvamuusikaansambel SelJanKa ja lood seadnud Merike Teppan.

PALJU ÕNNE

01.03 Astrid Väizene 40
05.03 Tiitu Haavik 60
10.03 Mall Moor 75
17.03 Malle Prikk 50
17.03 Nele Loo 45
17.03 Kaie Metsallik 40
17.03 Argo Liik 30
20.03 Natalie Neigla 60
24.04 Sirje Nokkur 70
27.03 Mare Tee 55
27.03 Anu Tomp 50
31.03 Hilja Tamm 65

Järgmine ERRSi Teataja ilmub märtsis. Kaastööd oodatud 15. märtsini aadressil kadri@errs.ee (Kadri Valner)